Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ELEANOR SHARPSTON
esitatud 26. juulil 2017[1]

Kohtuasi C-557/15

Euroopa Komisjon
versus

Malta Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Loodusliku linnustiku kaitse – Direktiiv 2009/147/EÜ – Erandkord, mis võimaldab püüda teatavat liiki laululinde

Sissejuhatus

1. Käesolevas rikkumismenetluses väidab komisjon, et Malta õigusakt, mis võimaldab püüda seitset liiki looduslikult esinevaid vintlasi,[2] on vastuolus direktiiviga 2009/147/EÜ[3] (edaspidi „linnustikudirektiiv“) ning et vaidlusalused siseriiklikud õigusnormid ei ole hõlmatud sama direktiivi artikli 9 lõikes 1 sätestatud erandiga, mis võimaldab teatavatel juhtudel teatavate liikide püüki. Euroopa Kohtu palvel piirdun käesolevas ettepanekus analüüsiga tingimuse „teiste rahuldavate lahenduste puudumisel“ ja artikli 9 lõike 1 punktis c kasutatud väljendi „mõistlik kasutamine“ tõlgendamise kohta, millega seoses on tekkinud uudne õigusküsimus.

Linnustikudirektiiv

2. Põhjendustes 3–5, 7 ja 12 on märgitud:

„(3) Suure osa liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate linnuliikide arvukus väheneb ja mõnel juhul väga kiiresti, selline vähenemine kujutab endast tõsist ohtu looduskeskkonna kaitsele, eelkõige bioloogilise tasakaalu ohustamise tõttu.

(4) Liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevad linnuliigid on peamiselt rändliigid. Need liigid moodustavad ühispärandi ja tõhus linnukaitse on üldjuhul mitmeid riike hõlmav keskkonnaprobleem, millega kaasneb ühine vastutus.

(5) Liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate linnuliikide kaitse tuleb saavutada, pidades silmas [liidu] elutingimuste parandamise ja jätkusuutliku arengu eesmärke.

1 Algkeel: inglise.

2 Nimelt: metsvint (*Fringilla coelebs*), kanepilind (*Carduelis cannabina*), ohakalind (*Carduelis carduelis*), rohevint (*Carduelis chloris*), suurnokk-vint (*Coccothraustes coccothraustes*), koldvint (*Serinus serinus*) ja siisike (*Carduelis spinus*). Viitan neile käesolevas ettepanekus edaspidi üheskoos kui „seitsmele liigile“.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7). Selles direktiivis on kodifitseeritud nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT 1979, L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98) koos muudatustega – tegemist on direktiiviga, mis oli jõus sel ajal, kui lepiti kokku Malta Euroopa Liiduga ühinemise tingimused ja sõnastati ühinemisakti XI lisas ette nähtud ajutine erand (vt käesoleva ettepaneku punkt 26).

[…]

(7) Kaitsmise eesmärk on loodusvarade kui Euroopa rahvaste pärandi lahutamatu osa pikaajaline kaitse ja majandamine. […]

[…]

(12) Teatavate eriolukordade olulisuse tõttu tuleks sätestada erandite tegemise võimalus teatavatel tingimustel ja komisjoni järelevalve all.“

3. Artiklis 1 on sätestatud, et direktiiv „käsitleb kõikide looduslikult esinevate linnuliikide kaitset nende liikmesriikide Euroopa territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut“ ja et „[s]ee hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning kehtestab nende kasutamise eeskirjad“.

4. Artiklis 2 on sätestatud, et: „[l]iikmesriigid võtavad vajalikud meetmed artiklis 1 osutatud liikide arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi, või nende liikide arvukuse kohandamiseks vastavalt sellele tasemele.“

5. Artiklis 5 on sätestatud:

„Ilma et see piiraks artiklite 7 ja 9 kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid kõikide artiklis 1 osutatud linnuliikide üldise kaitsesüsteemi loomiseks, keelates eelkõige:

a) tahtliku tapmise või püüdmise mis tahes viisil;

[…]

e) nende linnuliikide isendite pidamise, mille jahtimine ja püüdmine on keelatud.“

6. Artikkel 8 keelab linnustikudirektiivi alusel lindude jahtimise, püüdmise või tapmise suhtes „kõik massilist või mittevalikulist püüdmist või tapmist võimaldavad või liigi paigutist kadumist põhjustada võivad vahendid, seadised või viisid ning esmajoones IV lisa punktis a loetletud vahendite, seadiste või viiside kasutamise“.

7. Üks keelatud vahenditest, seadistest või viisidest on IV lisa punkti a neljandas taandes nimetatud „võrgud, püünised, mürgitatud või uimastav sööt“.

8. Artikli 9 lõikes 1 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võivad teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5–8 sätetest järgmistel põhjustel:

a)

– rahva tervise ja ohutuse huvides;

– lennuohutuse huvides;

– vältimaks tõsist kahju viljasaagile, kariloomadele, metsadele, kalastuspiirkondadele ja vetele;

– taimestiku ja loomastiku kaitseks;

b) teadus- ja õppetöö, taasasustamise, uuesti loodusesse laskmise ja selleks vajaliku paljundamise eesmärgil;

c) lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist.“

9. Artikli 9 lõike 2 kohaselt peab lõikes 1 osutatud erandite puhul olema täpsustatud:

„a) milliste liikide suhtes erandeid kohaldatakse;

b) püüdmiseks või tapmiseks lubatud vahendid, seadised või viisid;

c) millise riski tingimustel ja millisel ajal ning kus selliseid erandeid võib lubada;

d) asutus, kes on volitatud kinnitama, et nõutud tingimused on täidetud, ning otsustama, milliseid vahendeid, seadiseid või viise võib kasutada, millises ulatuses ja kellel see on lubatud;

e) milliseid kontrollimeetmeid rakendatakse.“

10. Artikli 9 lõige 3 kohustab liikmesriike saatma igal aastal komisjonile aruande lõigete 1 ja 2 rakendamise kohta.

11. Artikli 9 lõige 4 kohustab komisjoni talle kättesaadava teabe ja eelkõige talle vastavalt lõikele 3 edastatud teabe põhjal „pidevalt [tagama], et lõikes 1 osutatud erandite tagajärjed ei ole vastuolus käesoleva direktiiviga“. Komisjon peab võtma selleks „vajalikke meetmeid“.

Siseriiklik õigus

2014. aasta õiguslik teade 253

12. 2014. aasta õiguslik teade 253,[4] mis käsitleb loodusliku linnustiku kaitset, on üldkohaldatav akt, milles on ette nähtud raamistik erandi jaoks, mille kohaselt avatakse sügisene vintlaste eluspüügi hooaeg.

13. Selle teate artikli 2 lõikes 2 on „eluspüügijaam“ määratletud kui „eluspüügikoha brutopind, kus paikneb kuni kaks paari horisontaalseid nöörist sulguvaid võrke ühe eluspüügijaama kohta, kusjuures ühegi võrgu pindala ei ole suurem kui 38 m^2, ning eluspüügijaam võib olla litsentsitud ühele või mitmele litsentsiaadile, ja iga nöörist sulguvate võrkude paar on heakskiidetud asendiplaanil selgelt näidatud“.

4 15. juuli 2014. aasta õiguslik teade 253, mis käsitleb loodusliku linnustiku kaitse eeskirju (raamistik, millega võimaldatakse erand vintlaste sügisese eluspüügi hooaja avamiseks), muudetud redaktsioonis.

14. Artikli 3 lõikes 1 on sätestatud, et „vintlasi tohib püüda traditsiooniliste nöörist sulguvate võrkudega [inglise keeles *clap-nets*] üksnes selleks, et neid vangistuses pidada,[5] sealhulgas kasutada neid laatadel ja näitustel, aretamiseks ja/või[6] eluspeibutisena vastavalt käesoleva teate sätetele". Artikli 3 ülejäänud osas on sätestatud teatavad nõuded nöörist sulguvate võrkude suhtes ning kohustus rõngastada kinnipüütud linnud ühekordselt kasutatavate rõngastega.

15. Artiklis 4 on sätestatud:

„[…] sügisene vintlaste eluspüügi hooaeg kestab kuni seitsekümmend kolm (73) päeva, alates oktoobrist kuni sama aasta detsembrini, mille puhul võib minister otsustada avada sügisese vintlaste eluspüügi hooaja sellekohase teatega riigi ametlikus väljaandes,

kui sügisest vintlaste eluspüügi hooaega avades teeb minister kindlaks, et [linnustikudirektiivi] artikli 9 lõike 1 tähenduses puuduvad teised rahuldavad lahendused, ja ta võtab arvesse asjaomase liigi arvukuse säilitamist rahuldaval tasemel, samuti II lisas ette nähtud maksimumpiire,

ja kui igasügisese vintlaste eluspüügi hooaja kestust määrates kehtestab minister iga vintlaste liigi suhtes üldise hooajalise püügilimiidi ja iga litsentsi individuaalse hooajalise püügilimiidi ning otsustab samuti, kas kehtestada selle konkreetse sügisese vintlaste eluspüügi erandi iga litsentsi individuaalne päevane püügilimiit."

16. Artiklis 5 on kehtestatud nõue, mille kohaselt peab nende seitsme liigi püüdmiseks olema „sügisese vintlaste eluspüügi litsents", mille on välja andnud pädev ametiasutus (loodusliku linnustiku reguleerimise amet). Litsentsi omamiseks on vaja, et asjaomased eluspüügikohad ja -jaamad oleksid saanud heakskiidu.

17. Artikkel 8 reguleerib sunni rakendamist vintlaste püügi hooajal. Selles on ette nähtud politsei kohapealne kontroll ning see, et iga 1000 väljaantud litsentsi kohta tuleb määrata vähemalt seitse politseinikku.

18. I lisa koosneb tabelist, kus on loetletud 2014. aasta õigusliku teate 253 kohaldamisalasse kuuluvad seitse liiki vintlasi.[7]

19. II lisas on ette nähtud:

„Sügisesel eluspüügihooajal elusalt püüda lubatud vintlaste koguarvu määrates kehtestab minister püügilimiidi kogumäära vähem kui 1%-le iga liigi kontrollpopulatsiooni aastasest kogusuremusest Euroopa Liidu territooriumil vastavalt uusimatele saadaolevatele teadusandmetele, mis käsitlevad rõngastatud lindude tabamist

tingimusel, et sügisese vintlaste eluspüügi erandi maksimaalne püügilimiit ei tohi ühelgi juhul ületada järgmisi arve […]"

20. Vahetult järgnevas tabelis on nähtud ette „siseriiklik püügilimiit liigiti" järgmiselt: kanepilind 12 000; ohakalind 800; rohevint 4500; siisike 2350; suurnokk-vint 500; metsvint 5000; ja koldvint 2350.

5 Kui selle sätte ingliskeelse versiooni sõnastus on: „purpose of keeping [the birds] in captivity" [selleks, et neid vangistuses pidada], viidatakse maltakeelses versioonis lindude aretamise eesmärgile. Malta põhiseaduse artikli 74 kohaselt kehtestatakse iga seadus nii malta kui inglise keeles, välja arvatud juhul, kui parlament ei ole näinud ette teisiti, ning lahknevuse korral seaduse malta- ja ingliskeelse versiooni vahel kohaldatakse maltakeelset versiooni.

6 Sama sõnastus on nii malta- kui ka ingliskeelses versioonis. On tõenäoline, et koostaja soovis kasutada kas „and for" [ja [eluspeibutisena]] või „and/or" [ja/või]. Ma ei arva, et sellest tulenevalt midagi sisuliselt muutub. Edaspidi tsiteerin seda sätet lihtsustamise huvides sõnastuses „ja/või".

7 See loetelu vastab eelpool 2. joonealuses märkuses loetletud seitsmele vintlaste liigile.

21. II lisa viimases punktis on selgitatud, et neid maksimumarve „vaatab üle ja ajakohastab minister, avaldades selle kohta teated riigi ametlikus väljaandes, võttes arvesse asjaomaste seitsme liigi kaitsestaatust ja liigi arvukuse säilitamist rahuldaval tasemel“.

2014. aasta õiguslik teade 250; 2015. aasta õiguslik teade 330 ja 2016. aasta õiguslik teade 322

22. 2014. aasta õiguslik teade 250;[8] 2015. aasta õiguslik teade 330[9] ja 2016. aasta õiguslik teade 322[10] on õigusaktid, mille on vastu võtnud Malta kestliku arengu, keskkonna ja kliimamuutuse minister 2014. aasta õigusliku teate 253 rakendamiseks, kusjuures esimene käesolevas lauses nimetatud õigusakt võeti vastu samal päeval kui sellega rakendatav õigusakt. 2014. aasta õigusliku teate 250 artiklis 3 on ette nähtud 2014. aasta sügisese eluspüügihooaja kuupäevad: alates 20. oktoobrist 2014 kuni 31. detsembrini 2014, mõlemad kaasa arvatud (73 päeva).

23. Selle teate artikli 5 lõikes 1 kehtestati 2014. aasta sügisese eluspüügi hooaja üldiseks püügilimiidiks (s.o „lindude koguarv, keda võib kinni püüda kõikide väljaantud litsentside alusel kokku“) iga liigi suhtes täpselt samad arvud nagu 2014. aasta õiguslikus teates 253 ette nähtud (maksimaalne) üldine siseriiklik püügilimiit.

24. 2014. aasta õigusliku teate 250 artikli 5 lõikes 2 on ette nähtud, et 2014. aasta sügisesel eluspüügi hooajal „määratakse eluspüügi hooaja püügilimiit tasemele kümme (10) vintlast iga sügisese eluspüügi litsentsi kohta või mis tahes väiksem arv vintlasi, kes on enne hooaja lõppemist kinni püütud“.

25. 2015. aasta õiguslik teade 330 ja 2016. aasta õiguslik teade 322 rakendavad 2014. aasta õiguslikku teadet 253 ja avavad vastavalt 2015. ja 2016. aasta sügisesed eluspüügi hooajad. Nende teadete ülesehitus, üldine siseriiklik püügilimiit ja muud nendega kehtestatud korra aspektid olid olulises osas samasugused nagu 2014. aasta õiguslikus teates 250.

Faktilised asjaolud ja menetlus

26. Enne Malta ühinemist Euroopa Liiduga 2004. aastal oli selles liikmesriigis olnud juba kaua tavaks vintlaste püük nende vangistuses pidamise eesmärgil. Ühinemisläbirääkimiste käigus rääkis Malta läbi ja saigi vintlaste püüdmiseks üleminekuerandi linnustikudirektiivist kuni 31. detsembrini 2008. Alates 2009. aastast oli vintlaste püüdmine püünistega Maltal keelatud. Euroopa Kohtul ei ole teavet, kas vintlaste püüdmine sel ajal tegelikult lakkas. Menetlusosaliste vahel ei ole vaidlust selle üle, et Malta alustas vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi, mille ulatus oli piiratud, ja lõpetas selle vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi ühinemisaktis ette nähtud üleminekuaja lõppedes.[11]

8 15. juuli 2014. aasta õiguslik teade 250, mis käsitleb loodusliku linnustiku kaitse eeskirju (erandi väljakuulutamine 2014. aasta sügiseseks vintlaste eluspüügi hooajaks). Seletamata nüanss on see, kuidas saab õiguslik teade numbriga „250“ rakendada sama kuupäeva õigusliku teate, mis kannab numbrit „253“.

9 16. oktoobri 2015. aasta õiguslik teade 330, mis käsitleb loodusliku linnustiku kaitse eeskirju (erandi väljakuulutamine 2015. aasta sügiseseks vintlaste eluspüügi hooajaks).

10 7. oktoobri 2016. aasta õiguslik teade 322, mis käsitleb loodusliku linnustiku kaitse eeskirju (erandi väljakuulutamine 2016. aasta sügiseseks vintlaste eluspüügi hooajaks).

11 Malta ja Euroopa Liidu ühinemisakti (ELT 2003, L 236, lk 33) XI lisa punkti 10 („Keskkond“) alapunktis D („Looduskaitse“) on sätestatud, et „erandina“ direktiivi 79/409/EMÜ (varem kehtinud linnustikudirektiiv) IV lisa artikli 5 punktidest a ja e, artikli 8 lõikest 1 ja IV lisa punktist a võib Maltal üleminekuajal, mis kestab kuni 31. detsembrini 2008, püüda seitset liiki vintlasi „üksnes eesmärgiga neid vangistuses pidada“. See sisaldab üksikasjalikku korda selle tegevuse järkjärguliseks lõpetamiseks ning vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi sisseseadmiseks. Ainus kavandatud viis vintlaste püünistega püüdmiseks pärast üleminekuaja lõppu pidi olema piiratud arvu looduses elavate isendite püüdmine selleks, et „tagada vangistuses peetavate liikide piisav geneetiline mitmekesisus“. See arv pidi „üleminekuaja kestel eeldatavasti oluliselt vähenema“.

27. Enne 2013. aasta märtsi valimisi tegid tollane opositsioonipartei (Partit Laburista; edaspidi „PL“) ning Malta jahipidamise ja loodushoiu liit (edaspidi „FKNK“) ühisavalduse, milles lubasid, et kui PL tuleb võimule, teevad nad koostööd muu hulgas „õigete erandite“ kohaldamiseks seoses traditsioonilise vintlaste püügiga Maltal. Seejärel võitis PL 2013. aasta valimised. Augustis 2013 esitas FKNK Malta Ornis-komiteele ettepaneku lubada vintlaste püüki linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel. Seejärel algatas Malta arutelu komisjoniga.

28. Komisjon pidas 2014. aasta esimesel poolel Maltaga rea kahepoolseid kohtumisi. Aprillis 2014 esitas Malta tehnilise memorandumi, milles olid kokku võetud andmed tema kavatsetava erandi kohta.

29. Komisjon saatis 16. juunil 2014 Maltale *EU Pilot* taotluse, milles võttis kokku oma seisukoha. Komisjon väljendas arvamust, et kavandatav erand ei vasta linnustikudirektiivi artikli 9 tingimustele. Malta võttis 15. juulil 2014 siiski vastu 2014. aasta õiguslikud teated 250 ja 253, millega lubati vintlaste püük. Malta vastas nimetatud *EU Pilot* taotlusele 25. augustil 2014, väites, et see erand on artikli 9 lõike 1 punkti c kohaselt põhjendatud.

30. Komisjon saatis 17. oktoobril 2014 Maltale ametliku märgukirja. Malta vastas 14. novembril 2014, jäädes oma seisukoha juurde.

31. Malta saatis 15. mail 2015 komisjonile aruande 2014. aasta sügisese eluspüügi hooaja tulemuste kohta. See teave süvendas komisjonis veendumust, et Malta erandkord ei ole linnustikudirektiiviga kooskõlas, sest see ei vasta artiklis 9 ette nähtud erandi tingimustele. Seetõttu rikkus Malta artiklites 5 ja 8 sätestatud keelde. Komisjon andis 28. mail 2015 välja põhjendatud arvamuse. Malta vastas 28. juulil 2015 ja kordas seisukohta, mida ta oli väljendanud oma vastuses ametlikule märgukirjale.

32. Komisjon palus 30. oktoobril 2015 algatada käesoleva menetluse ja:

– tuvastada, et võttes vastu erandkorra, mis võimaldab seitset liiki looduslikult elavate vintlaste[12] eluspüüki, on Malta Vabariik jätnud täitmata oma kohustused, mis tulenevad linnustikudirektiivi artikli 5 punktidest a ja e ning artikli 8 lõikest 1 koostoimes IV lisa punktiga a ja artikli 9 lõikega 1;

– mõista kohtukulud välja Malta Vabariigilt.

33. Kohtuistungil, mis peeti 15. veebruaril 2017, esitasid komisjon ja Malta oma suulised seisukohad.

Poolte argumendid

34. Komisjon on põhjendanud oma hagi viie väitega, millest kaks on olulised käesoleva ettepaneku seisukohast. Esiteks ei ole Malta tõendanud teiste rahuldavate lahenduste puudumist, mida nõuab artikli 9 lõike 1 sissejuhatav sõnastus. Teiseks ei ole Malta tõendanud, et lubatud tegevus kujutab endast artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses „mõistlikku kasutamist“.

35. Malta väidab, et tema kehtestatud erand põhineb linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktil c ning on selle sättega täielikult kooskõlas.

12 Viidatud käesoleva ettepaneku 2. joonealuses märkuses.

Hinnang

Sissejuhatavad märkused

36. Kuigi käesoleva ettepaneku eesmärk ei ole hõlmata kõiki viite väidet, pean siiski oluliseks märkida kohe algul ära teatavad faktilised asjaolud, mis ei ole vaidluse all ja mis puudutavad Malta antud luba seitset liiki vintlaste püüdmiseks.

37. Esiteks kehtestatakse üldine hooajaline püügilimiit iga vintlaste liigi suhtes enne sügisest eluspüügi hooaega ning see *on olnud kehtestatud aastatel 2014, 2015 ja 2016 iga liigi suhtes täpselt ühele ja samale tasemele*. Tundub olemuslikult ebatõenäoline, et üle Malta rändavate kõnealuste seitsme vintlaste liigi arvudes ei ole aastast aastasse mingeid muutusi olnud.[13] Teiseks on üldine hooajaline püügilimiit Malta õigusnormide kohaselt 27 500 vintlast.[14] Kuna välja antakse rohkem kui 4000 litsentsi ja iga litsents lubab püüda maksimaalselt 10 vintlast, tuleneb sellest, et – välja arvatud juhul, kui igasugune püük lõpetatakse üldise hooajalise püügilimiidi täitudes kohe ja õigusnormide täitmine tagatakse tõhusalt – potentsiaalne püük hooaja kohta on tõenäolisemalt 40 000, mitte 27 500 vintlast.

38. Kolmandaks on igal litsentsiaadil lubatud registreerida üks „eluspüügijaam“, kus on „kuni kaks paari horisontaalseid nöörist sulguvaid võrke ühe eluspüügijaama kohta, kusjuures ühegi võrgu pindala ei ole suurem kui 38 m^2“.[15] Seega on kasutusel oleva võrgu kogupindala 152 m^2.[16] Sügisene eluspüügi hooaeg kestab 73 päeva.[17] Kuna lubatud kogupüük on kümme vintlast ühe litsentsi kohta, tähendab see, et kokku 152 m^2 ulatuses võrku on lubatud 73-päevase sügisese eluspüügi hooaja kestel kasutada nädalas keskmiselt vaid ühe vintlase püügiks.

39. Lõpuks, kuigi Malta õigusnormide kohase linnupüügi väidetav ainueesmärk on nende vangistuses pidamine, on Malta väidete lahutamatu osa see, et vangistuses peetavate lindude geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks ei ole vaja looduslikult elavaid vintlasi püüda. Teaduslike põhjenduste kohaselt ilmneb olevat parem importida vangistuses aretatud vintlasi selleks otstarbeks juurde.[18] Malta on seega sõnaselgelt loobunud artikli 9 lõikes 1 sätestatud erandi kasutamisest oma ühinemisaktis ette nähtud konkreetseks, piiratud otstarbeks.[19]

40. Seega annavad Malta õigusaktid selge loa püüda looduslikult elavaid linde nöörist sulguvate võrkudega ja neid seejärel pidada. Kumbki tegevus on vastavalt linnustikudirektiivi artikli 5 punktidele a ja e ning artikli 8 lõikele 1 koostoimes IV lisa punktiga a keelatud. Kas Malta neid sätteid tõepoolest rikub, oleneb sellest, kas tema õigusaktid vastavad artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud erandis ette nähtud rangetele tingimustele.

41. Need tingimused on järgmised: 1) selle erandiga taotletaval tegevusel ei ole rahuldavaid alternatiive; 2) see erand võimaldab „püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist“; 3) seda tuleb teha range järelevalve tingimustes; 4) valikuliselt ja 5) see peab puudutama üksnes vähesel arvul linde.

13 Nii näiteks osutas komisjon, et ohakalinnu hooajaline püügilimiit 2014. aastal (800 isendit) ületas 2014. aasta eluspüügi hooaja kestel üle Malta rännanud selle liigi isendite hinnangulist koguarvu suuresti.

14 Vt 2014. aasta õiguslik teade 250, artikli 5 lõige 1, ning samaväärsed sätted hilisemates, 2015. ja 2016. aasta õiguslikes teadetes.

15 Vt 2014. aasta õiguslik teade 253, artikli 2 lõige 2.

16 S.o 38 m^2 (ühe võrgu pindala) × 2 (sest võrke kasutatakse paaris) × 2 (sest ühes eluspüügijaamas on kaks paari võrke).

17 Vt 2014. aasta õiguslik teade 250, artikkel 3, ning samaväärsed sätted hilisemates, 2015. ja 2016. aasta õiguslikes teadetes.

18 Malta väitel on vangistuses elavate vintlaste populatsiooni geneetilise mitmekesisuse tagamiseks palju paremini teostatav ja tõhusam kasutada imporditud vangistuses aretatud linde; ja et seetõttu ei olnud vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi jaoks vaja püüda looduslikult elavaid vintlasi isegi piiratud arvul. Malta lähtus selles hinnangus eri teadusettekannetest, millele ta viitas, nende hulgas Malta Ornis-komitee allkomitee 2010. aasta ettekandele. Komisjon nõustub selles aspektis Malta hinnanguga.

19 Vt käesoleva ettepaneku punkt 26 ja 9. joonealune märkus.

42. Märgin alustuseks, et minu arvates nähtub äsja kokku võetud faktilistest asjaoludest selgelt, et kõnealused Malta õigusaktid ei saa olla linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punktis c lubatud erandiga kooskõlas.

Linnustikudirektiiv – tõlgendamispõhimõtted

43. Nagu märkis kohtujurist Ruiz-Jarabo Colomer, põhineb linnustikudirektiiv muret tekitaval eeldusel: liikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate lindude arvukuse vähenemisel.[20] See olukord „kujutab endast tõsist ohtu looduskeskkonna kaitsele, eelkõige bioloogilise tasakaalu ohustamise tõttu“[21] ning „[l]iikmesriikide Euroopa territooriumil looduslikult esinevate linnuliikide kaitse tuleb saavutada, pidades silmas ühenduse elutingimuste parandamise ja jätkusuutliku arengu eesmärke“.[22]

44. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist 1. detsembril 2009 on ELL artikli 3 lõikes 3 sätestatud „kõrgetasemelise keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamise“ põhimõttest saanud üks liidu õiguse juhteesmärke. Sama põhimõte on sätestatud ka harta artiklis 37,[23] mis on – jällegi pärast Lissaboni lepingu jõustumist – osa liidu esmasest õigusest ja mida tuleb käsitada kui vahendit teisese õiguse tõlgendamiseks.[24]

45. Kohtupraktikas on välja kujunenud, et kui liikmesriik soovib tugineda liidu õiguses sätestatud erandile, kuulub tema tegevus liidu õiguse reguleerimisalasse harta artikli 51 tähenduses, nii et selle tegevuse kooskõla põhiõigustega tuleb analüüsida liidu õiguse üldpõhimõtetest ning hartas sätestatud põhiõigustest ja aluspõhimõtetest lähtudes.[25]

46. Linnustikudirektiivi eesmärk on linde kaitsta, mitte neid jahtida ega püünistesse püüda. Keskkonnakaitse – mis on selle direktiivi peamine eesmärk – ja direktiivi artiklis 2 osutatud mitmesuguste muude (nende seas majanduslike ja meelelahutuslike) huvide vahel tasakaalu luues on vaja seda lihtsat tõde meeles pidada.

47. Artikli 9 lõige 1 ei anna liikmesriikidele vaba voli erandeid teha. See võimaldab neil teha erandeid üksnes niivõrd, kui see on tingimata vajalik ja kui sellega ei ohustata teiste direktiivi eesmärkide täitmist.[26] Nimelt ei saa linnustikudirektiivi artikli 9 lõiget 1 tõlgendada nii, et see muutub (erandi asemel) reegliks. Sellega muudetaks artiklites 1 ja 2 sätestatud põhimõttelised kohustused suuresti mõttetuks.[27]

48. Sellest tulenevalt tuleb asuda tõlgendama kahte peamist lauseosa – „teiste rahuldavate lahenduste puudumisel“ ja „püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist“ – nii, et eesmärk kaitsta oleks kõige paremini saavutatav.[28]

20 Vt kohtujuristi ettepanek, Ruiz-Jarabo Colomer, kohtuasi Ligue pour la protection des oiseaux jt (C-182/02, EU:C:2003:248, punkt 5).

21 Linnustikudirektiivi põhjendus 3.

22 Põhjendus 5.

23 Euroopa Liidu põhiõiguste harta (ELT 2012 C 326, lk 2, edaspidi „harta“). Selles artiklis on sätestatud kohustus tagada „[k]õrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine“ ning integreerida need eesmärgid liidu poliitikasse.

24 Vt kohtujuristi ettepanek, Jääskinen, kohtuasi Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2014:2324, punkt 6).

25 Vt kohtuotsused, 26.2.2013, Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, punkt 21) ja 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, punkt 74).

26 Vt selle kohta kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 58).

27 Vt analoogia alusel kohtuotsus, 21.12.2016, Tele2 Sverige ja Watson jt (C-203/15 ja C-698/15, EU:C:2016:970, punkt 89).

28 Vt kohtujuristi ettepanek, Ruiz-Jarabo Colomer, kohtuasi Ligue pour la protection des oiseaux jt (C-182/02, EU:C:2003:248, punkt 26).

49. Erandi üksikkategooriad, mis on ette nähtud artikli 9 lõike 1 punktides a, b ja c, ei ole minu arusaama järgi mõeldud andma alust *laialdasele ja üldistunud praktikale*, mis kaitse põhimõttest kõrvale kaldub. Nende eesmärk on hoopis võimaldada liikmesriikidel lahendada täpseid vajadusi ja spetsiifilisi olukordi,[29] kus tavapärane reegel (loodusliku linnustiku kaitse) tuleb üldistes huvides allutada muule tungivale vajadusele. Seda tõlgendust kinnitab direktiivi põhjendus 12.

50. Artiklit 9 kui erandit linnustikudirektiivis väljendatud üldistest kaitse põhimõtetest tuleb tõlgendada kitsalt[30] ning sellele tugineda sooviv liikmesriik peab tõendama, et selle kohaldamise tingimused on täidetud.[31] Seetõttu tuleb Maltal esitada vajalikud tõendid, et sellele erandile tuginemist põhjendada.[32]

51. Siinkohal on samuti oluline meenutada, et liikmesriigid on kohustatud tagama, et igasugust kaitsealuseid liike puudutavat tegevust lubatakse ainult niisuguste otsuste alusel, millel on täpne ja piisav põhjendus, milles on viidatud direktiivi artikli 9 lõigetes 1 ja 2 sätestatud põhjustele, tingimustele ja nõuetele.[33] Ilma niisuguse üksikasjaliku teabeta erandi kõigi tunnusjoonte kohta ei saa komisjon jälgida ega „pidevalt" tagada, et liikmesriigid direktiivi järgivad, nagu on nõutud artikli 9 lõikes 4.

52. Nagu ilmneb artiklist 9 endast (kus on sätestatud üksikasjalikud ja väga piiravad tingimused selle erandi kasutamise suhtes), aga ka üldisest proportsionaalsuse põhimõttest, peab kavandatav erand olema proportsionaalne seda põhjendavate vajadustega.[34] Nii on kohtupraktikas välja kujunenud, et artiklis 9 ette nähtud võimalus kalduda kõrvale *jahipidamise piirangutest* (ning ka muudest piirangutest ja keeldudest, mida sisaldavad linnustikudirektiivi artiklid 5, 6 ja 8) kehtib eeldusel, et järgitakse artikli 9 lõikes 2 sätestatud täpseid vormilisi tingimusi, mille eesmärk on see, et erandid piirduksid üksnes tingimata vajalikuga ja et komisjon saaks nende suhtes järelevalvet teostada.[35]

53. Seda arvestades asun käsitlema komisjoni esimest ja kolmandat väidet.

Esimene väide: „teiste rahuldavate lahenduste puudumine"

54. Komisjoni väitel ei ole Malta tõendanud linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 tähenduses „teiste rahuldavate lahenduste puudumist" looduslikult elavate vintlaste püügi suhtes seoses „probleemi" või „konkreetse olukorraga", mida Malta õigusaktidega püütakse lahendada, nimelt vintlaste hankimisega nende vangistuses pidamiseks. Muu hulgas ei ole Malta tõendanud, et vangistuses peetavate lindude aretamine ei ole rahuldav alternatiivne lahendus.

55. Malta väidab vastupidist: ühtegi teist rahuldavat lahendust ei olnud.

56. Käesolevas rikkumismenetluses lahknevad komisjoni ja Malta seisukohad diametraalselt küsimuses, milline on Malta kehtestatud vintlaste püüki puudutava erandi tegelik eesmärk. Komisjon väidab, et see erand võimaldab püüda vintlasi üksnes nende vangistuses pidamiseks mitmesugustel harrastuslikel eesmärkidel, Malta väitel aga hõlmab eesmärk ka püüdmist kui sellist.

29 Vt kohtuotsused, 8.7.1987, komisjon *vs.* Belgia (247/85, EU:C:1987:339, punkt 7) ja 7.3.1996, Associazione Italiana per il WWF jt (C-118/94, EU:C:1996:86, punkt 21).

30 Vt kohtuotsus, 17.2.2011, The Number (UK) ja Conduit Enterprises (C-16/10, EU:C:2011:92, punkt 31).

31 Vt kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 48).

32 Vt kohtuotsus, 16.9.1999, komisjon *vs.* Hispaania (C-414/97, EU:C:1999:417, punkt 22).

33 Vt kohtuotsus, 8.6.2006, WWF Italia jt (C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 34).

34 Vt kohtuotsus, 10.9.2009, komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 57).

35 Vt kohtuotsus, 7.3.1996, Associazione Italiana per il WWF jt (C-118/94, EU:C:1996:86, punkt 21).

57. Euroopa Kohus hoidub eelotsusetaotluste kontekstis siseriikliku õiguse tõlgendamisest.[36] Rikkumismenetluse olemus aga eeldab Euroopa Kohtult hinnangu andmist selle kohta, kas liikmesriik on teatavaid siseriiklikke seadusi kehtestades või säilitades rikkunud liidu õigusest tulenevaid kohustusi.

58. Loomulik arusaam kõnealustest Malta õigusaktidest viitab sellele, et erandi eesmärk on see, mida väidab komisjon.

59. Esiteks, nagu väljakujunenud kohtupraktikast selgelt nähtub, tuleb selle hindamisel, kas liikmesriik on jätnud oma kohustused täitmata, lähtuda olukorrast liikmesriigis põhjendatud arvamuses näidatud tähtaja lõppedes.[37] Seega on asjakohane siseriiklik õiguslik raamistik see, mis tulenes tol hetkel jõus olnud seadustest ja määrustest.

60. Teiseks peab Euroopa Kohus oma analüüsis lähtuma ennekõike siseriiklike seaduste grammatilisest tõlgendusest.[38] Märgin siinkohal, et vaidluse all ei ole see, et 2014. aasta õiguslik teade 253, millel kõnealune erand põhineb, kuulutati välja eesmärgiga püüda vintlasi „üksnes selleks, et neid vangistuses pidada,[39] sealhulgas kasutada neid laatadel ja näitustel, aretamiseks ja/või eluspeibutisena vastavalt käesoleva teate sätetele“.

61. Põhiosas sama kirjeldus leidub ametlikus 2014. aasta tehnilises memorandumis, mille koostas Malta loodusliku linnustiku reguleerimise amet: see kirjeldus vastab põhiosas ka ühinemisakti XI lisa punkti 10 („Keskkond“) alapunkti D („Looduskaitse“) sissejuhatavale sõnastusele.[40] Lõpuks on silmatorkav, et FKNK (üks kahest vintlaste püügi taastamise edendajast)[41] kinnitas püünistega püüki käsitlevas 2012. aasta juuli memorandumis, et vintlaste püük on mõeldud „ainult selleks, et hoida linde elus nende laulu pärast, peibutisena ja vangistuses aretamiseks“. Niisiis ei viita nendes tänapäevastes dokumentides miski sellele, et Malta õigusaktid kehtestati eesmärgiga võimaldada püüdmist kui eesmärki iseeneses.

62. Kolmandaks, kooskõlas senise kohtupraktikaga võib Euroopa Kohus siseriiklike õigusnormide grammatilisest tõlgendusest kaugemale minna ainult erandjuhtudel. Muu hulgas võib ta seda teha juhul, kui siseriiklike kohtute praktika kohaselt tuleb siseriiklikke õigusnorme teataval viisil tõlgendada.[42] Käesolevas asjas sellist olukorda ei ole.

63. Malta selgitused selle kohta, kuidas siseriiklikku õigust tuleb tõlgendada, ei tundu olevat kooskõlas nende õigusaktide tegeliku sõnastusega. Vastupidi, need selgitused näivad olevat *contra legem*.

64. Sellepärast lähtun esimest väidet käsitledes eeldusest, et Malta õigusakte tuleb võtta sõna-sõnalt, s.o nii, et nende eesmärk on võimaldada vintlaste eluspüüki üksnes selleks, et neid vangistuses pidada, sealhulgas kasutada neid laatadel ja näitustel, aretamiseks ja/või eluspeibutisena. Täielikkuse huvides analüüsin seejärel esimest väidet Malta pakutud perspektiivist.

36 Vt selle kohta kohtuotsus, 23.4.2009, Angelidaki jt (C-378/07–C-380/07, EU:C:2009:250, punkt 48).

37 Vt muu hulgas kohtuotsus, 26.4.2005, komisjon *vs.* Iirimaa (C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 29).

38 Vt kohtuotsus, 13.12.2007, komisjon *vs.* Iirimaa (C-418/04, EU:C:2007:780, punkt 269 jj).

39 Või võib-olla „aretada“ – vt 5. joonealune märkus.

40 Kui õigusliku teate 253 ja tehnilise memorandum ingliskeelse versiooni sõnastus vastab sõna-sõnalt ühinemisakti ingliskeelse versiooni XI lisa punkti 10 („Keskkond“) alapunkti D („Looduskaitse“) sissejuhatavale sõnastusele, on õigusliku teate 253 maltakeelse versiooni sõnastus veidi teistsugune (vt 5. joonealune märkus). Nagu nähtub alljärgnevast, ei mõjuta see vähene erinevus minu järeldusi.

41 Vt käesoleva ettepaneku punkt 27: teine edendaja oli PL, kes võitis 2013. aasta valimised ja moodustas valitsuse.

42 Selle kohtupraktika kohaselt tuleb siseriiklike õigus- ja haldusnormide ulatust hinnata neile siseriiklike kohtute poolt antavat tõlgendust arvesse võttes (vt eeskätt kohtuotsus, 9.12.2003, komisjon *vs.* Itaalia (C-129/00, EU:C:2003:656, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika)). Samuti, kui kohtud on andnud siseriiklike õigusaktide kohta erinevaid asjakohaseid tõlgendusi, millest osa tõlgendusi viib nende õigusnormide kohaldamisele viisil, mis on liidu õigusega kooskõlas, ja osa viisil, mis on ühenduse õigusega vastuolus, tuleb tõdeda, et need õigusnormid ei ole piisavalt selged, et tagada nende normide kohaldamine kooskõlas liidu õigusega (vt sama kohtuotsuse punkt 33).

Püük üksnes pidamise eesmärgil

65. Linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c sissejuhatusest tulenevalt on selle sätte kohaselt lubatud erandeid teha üksnes „teiste rahuldavate lahenduste puudumisel“ tegevuseks, mis on loetud selle erandi kaudu lahendatavaks probleemiks.[43] See sõnastus artikli 9 lõike 1 sissejuhatuses on n-ö filter, mis piirab võimaluse kasutada konkreetseid erandite põhjendusi, mis on loetletud seejärel punktides a, b ja c.

66. „Rahuldav lahendus“ on liidu õiguse mõiste, mida tuleb tõlgendada autonoomselt. Olen selles suhtes nõus kohtujurist Fennellyga, kes väljendas arvamust, et „mõistet „rahuldav“ võib käsitada kui lahendust, mis lahendab siseriiklike ametiasutuste ees seisva *konkreetse probleemi* ja samal ajal järgib direktiivis sätestatud keelde võimalikult suures ulatuses; erandit tohib lubada üksnes siis, kui vastuvõetav ei ole ükski teine lahendus, millega ei kaasne nendest keeldudest üleastumist“.[44]

67. Liikmesriik peab tõesti uurima ja hindama, kas kõnealuse tegevuse suhtes *puuduvad* „teised rahuldavad lahendused“. Selles aspektis nõustun komisjoniga, et liikmesriik peab kõigepealt tõendama, et on olemas konkreetne eesmärk, mis põhjendab tema tuginemist sellele erandile. Juhin siinkohal tähelepanu kasulikule metoodikale, mille komisjon on töötanud välja jahialaste erandite tarvis oma (mittesiduvates) jätkusuutliku jahipidamise suunistes[45] ja millele Malta väljendab toetust, nagu ta oma vastuses sõnaselgelt märkis.

68. Samuti ei arva ma, et liikmesriik võib määratleda probleemi, millele ta lahendust otsib, kunstlikult nii, et teised võimalikud rahuldavad lahendused välistada. Ta peab hoopis tõendama niisuguste rahuldavate lahenduste puudumist, viidates objektiivsetele andmetele, mida komisjon saab jälgida ja Euroopa Kohus seejärel kontrollida.[46] Üksnes juhul, kui liikmesriigi osutatud õiguspärase eesmärgi saavutamiseks *ei ole tõesti ühtegi alternatiivset lahendust*, võttes arvesse kõiki juhtumi asjaolusid ja austades linnustikudirektiivi eesmärke, võib liikmesriik tugineda artikli 9 lõikes 1 ette nähtud kategooriatesse kuuluvale erandile.

69. Mõiste „rahuldav“ kasutamine tähendab, et linnustikudirektiivi artikli 9 lõige 1 ei nõua, et lahendus oleks perfektne või tingimata täpselt samaväärne lahendamist vajava probleemi ajaloolise, traditsioonilise lahendusega. Uus lahendus võib sisaldada mõningast ebamugavust või eeldada asjaomaste isikute teguviiside kohandamist.

70. Lähenemisviisi, mida mina toetan, kinnitab kohtupraktika.

71. Nii esitas Conseil d'État (Belgia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) liidetud kohtuasjades LRBPO ja AVES[47] kaks käesolevas menetluses otseselt asjassepuutuvat küsimust. Ta soovis teada, kas liikmesriik saab tugineda linnustikudirektiivi artiklitele 5, 9 ja 18, et arvesse võtta, et harrastusliku linnupüügi keelu tagajärjel oleksid paljud linnupidajad sunnitud oma rajatisi muutma ja loobuma teatavatest väljakujunenud tavadest, kui see riik tunnistab, et aretamine on võimalik, kuid mitte veel ulatuslikult teostatav.

43 Vt selle kohta kohtuotsused, 16.10.2003, Ligue pour la protection des oiseaux jt (C-182/02, EU:C:2003:558, punkt 15) ja 9.6.2005, komisjon *vs.* Hispaania (C-135/04, EU:C:2005:374, punkt 18).

44 Vt kohtujuristi ettepanek, Fennelly, kohtuasi LRBPO ja AVES (C-10/96, EU:C:1996:430, punkt 33; kohtujuristi kursiiv).

45 Vt 3. jagu, lk 41 jj. Selles metoodikas on seatud erandi kehtestamise eeltingimuseks lahendamist vajava konkreetse probleemi täpne identifitseerimine. Ette on nähtud järgmised etapid: 1) lahendamist vajava konkreetse probleemi täpne identifitseerimine; 2) sama probleemi suhtes võimalike alternatiivsete lahenduste identifitseerimine; 3) selliste alternatiivsete lahenduste suhtes direktiivi artikli 9 kohaldatavuse kindlakstegemine; ja 4) võimalike alternatiivsete lahenduste suhtes „rahuldava lahenduse kriteeriumi“ kohaldamine. Jätkusuutliku jahipidamise suunised (*Guide to Sustainable Hunting*) on kättesaadavad aadressil: http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/docs/hunting_guide_en.pdf

46 Vt käesoleva ettepaneku punktid 49–52.

47 Kohtuotsus, 12.12.1996 (C-10/96, EU:C:1996:504).

72. Nimetatud kohtuasjas Euroopa Kohtule esitatud materjalist nähtus, et kõnealuse liigi vangistuses aretamine ja paljundamine on mitte ainult teaduslikult ja tehniliselt teostatav, vaid et teatavad aretajad on seda juba edukalt teinud. Nendel asjaoludel otsustas Euroopa Kohus, et „vangistuses aretamist ja paljundamist tohib *mitte* pidada „teiseks rahuldavaks lahenduseks“ üksnes juhul, kui on tõendatud, et selline tegevus ei saaks edeneda, kui looduslikult elavaid linde ei püütaks. Seetõttu *ei heida* see, et kõnealuse liigi vangistuses aretamine ja paljundamine ei ole veel ulatuslikult teostatav *linnupidajate* rajatiste ja *harjumuspäraste tavade* tõttu, mida on pealegi soodustanud direktiivi üldisest süsteemist kõrvale kalduvad siseriiklikud eeskirjad, *iseenesest kahtlust* looduslikult elavate lindude püügi suhtes *võimaliku alternatiivse lahenduse rahuldavusele*“.[48]

73. Euroopa Kohtule teada olevate faktiliste asjaolude põhjal on selge, et Euroopa Kohtu otsuse LRBPO ja AVES[49] saab käesolevale rikkumismenetlusele üle kanda. Minu arvates on vaieldamatult selge, et see, mida Euroopa Kohus märkis nimetatud kohtuasjas linnupidajate ja lindlate varustamise kohta, kehtib samamoodi ka kõnealuste seitsme liigi vintlaste pidamise kohta, mille eesmärk on neid pidada vangistuses, s.o laululindudena, „sealhulgas kasutada neid laatadel ja näitustel, aretamiseks ja/või eluspeibutisena“, nagu on ette nähtud 2014. aasta õiguslikus teates 253. Vangistuses peetavate lindude aretusprogramm *on* alternatiivne lahendus (s.o alternatiivne võimalus hankida vintlasi nende vangistuses pidamiseks). Seetõttu ei saa Malta artikli 9 lõikes 1 sätestatud erandile tugineda.

74. Käsitlen nüüd põgusalt teatavaid konkreetseid argumente, mida Malta enda kaitseks esitas.

75. Malta argument, et ta ei ole kunagi nõustunud ühinemisakti XI lisas kirjeldatud vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi rahuldavaks lahenduseks pidama, ei saa seda järeldust muuta. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa liikmesriikide individuaalseid seisukohti ega liikmesriikide ühiseid deklaratsioone kasutada õigusnormi tõlgendamiseks, kui nende sisu selle sõnastuses ei kajastu ega kanna seega õiguslikku tähendust.[50] Käesolevas asjas on olukord just selline.

76. Järgmiseks väidab Malta, et vangistuses peetavate lindude aretamine ei ole rahuldav alternatiiv, kuna tegelikult välistab bio-geograafiliste tegurite koostoime loodusest püütud vintlaste kaasamise vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi geneetilise mitmekesisuse säilitamiseks (seega nõustudes, et Malta vangistuses peetavate lindude aretusprogrammis ei ole enam vaja püüda loodusest vintlasi isegi piiratud arvul). Seega järeldub Malta enda argumendist, et vangistuses aretatavate lindude geneetilise mitmekesisuse saab tagada vahenditega, mis ei eelda kõrvalekaldumist linnustikudirektiivist.

77. Samamoodi ei saa olukorda muuta Malta tuginemine varasema kohtuotsuse komisjon *vs.* Malta punktile 56.[51]

Püük kui eesmärk iseeneses

78. Süsteemsuse huvides asun nüüd põgusalt käsitlema Malta vaatenurgast esitatud esimest väidet, nimelt et kõnealuse erandi eesmärk on ka „püük kui eesmärk iseeneses“ ning et „vangistuses peetavate lindude aretusprogramm […] ei pakkunud rahuldavat alternatiivi kõnealuse tegevuse selle möödapääsmatu osa asemele, mis seisneb eluspüügis“. Malta väitel kujutab see endast vindipüüdjate jaoks sügavalt juurdunud tavapärast eluviisi ja nende kirge ei saa rahuldada vangistuses aretatud vintlaste soetamise teel.

48 Punktid 20 ja 21 (kohtujuristi kursiiv).

49 Kohtuotsus, 12.12.1996 (C-10/96, EU:C:1996:504).

50 Vt selle kohta kohtuotsused, 26.2.1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80, punkt 18); 13.2.1996, Bautiaa ja Société française maritime (C-197/94 ja C-252/94, EU:C:1996:47, punkt 51); ja 3.12.1998, KappAhl (C-233/97, EU:C:1998:585, punkt 23).

51 Kohtuotsus, 10.9.2009 (C-76/08, EU:C:2009:535). Nimetatud kohtuasjas pakkus komisjoni identifitseeritud alternatiivne lahendus taotletavaks tegevuseks (jahipidamiseks) nii piiratud võimalusi, et Euroopa Kohus asus seisukohale, et võib tekkida olukord, kus „rikutakse liikide kaitse ja teatavate puhkeaja veetmisega seotud tegevuste vahelist tasakaalu“. Käesoleval juhul aga on selge, et lindude pidamist saab edukalt jätkata tänu piisavalt ulatuslikule vangistuses peetavate lindude aretusprogrammile.

79. Esiteks on oluline märkida, et ei ole juhitud tähelepanu vajadusele teha linnustikudirektiiviga ette nähtud rangest kaitsekorrast erand tagamaks, et *iga* vangistuses peetava vintlase on püüdnud traditsiooniline linnupüüdja, loodusest, kasutades selleks nöörist sulguvaid võrke. Arvestades asjaga seotud vintlaste suhteliselt suurt arvu, oleks esmapilgul alternatiivne lahendus rahuldada suurem osa nõudlusest vangistuses pidamiseks sobivate vintlaste järele vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi arvelt ning piirata linnupüük (selleks et rahuldada traditsiooniline soov vintlasi elusalt püüda) palju väiksemale lindude arvule. Teiseks on väljakujunenud kohtupraktika põhjal juba selge, et artikli 9 lõikes 1 sätestatud erandit ei saa kasutada *lubatud* jahiaja tarbetuks pikendamiseks.[52]

80. Kolmandaks, niivõrd kui püük väidetakse olevat kõnealuste õigusaktide eesmärk iseeneses, oleks alternatiivne lahendus (palju piiratum) püügi, teadusliku rõngastamise ja elusalt loodusse tagasilaskmise programm. Malta ise tunnistab, et see lahendaks õigusakti kahetisest eesmärgist selle osa, mis puudutab püüdmist, kuid ei ole sellega nõus, sest „kinnipüüdmine, rõngastamine ja vabadusse laskmine“ ei lahendaks samal ajal eesmärgi seda osa, mis puudutab lindude pidamist.[53] Siiski, nagu olen selgitanud, ei ole kahtlust, et lindude pidamist puudutava osa saab rahuldavalt lahendada vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi kaudu.[54]

81. Neljandaks ei ole Euroopa Kohtule esitatud materjali, millest nähtuks, et „kinnipüüdmine, rõngastamine ja vabadusse laskmine“ ei oleks rahuldav alternatiivne lahendus. Objektiivselt näib mõeldav, et ka palju piiratuma arvu lindude „kinnipüüdmine, rõngastamine ja vabadusse laskmine“ puhtteaduslikel eesmärkidel võimaldaks linnupüüdjatel jätkuvalt nautida oma oskuste rakendamist lindude püüdmisel, samal ajal oluliselt vähendades ebasoodsat mõju linnustiku kaitsele. See, et linnupüüdjatel ei oleks enam rahalist stiimulit, mis tekib praegu eeskätt kinnipüütud isendite edasimüügist, ei ole oluline. Malta selgitas oma kirjalikes seisukohtades, et ka praegu tuleb iga kinnipüütud lind rõngastada. Seda arvestades näib mõeldav, et vintlaste püüdjatele võib seega õpetada teaduslikuks rõngastamiseks vajalikud oskused. Rõhutan siiski, et traditsiooniliste nöörist sulguvate võrkude kasutamine ei saa minu arvates olla niisuguse korra osa.[55]

82. Veel üks alternatiivne lahendus võiks ehk olla linnustikudirektiivi II lisas loetletud liiki lindude – s.o lindude, kellele võib selle direktiivi artiklis 7 sätestatud tingimustel jahti pidada – eluspüük (teistel meetoditel). Selles suhtes piirdun märkimisega, et see, kas alternatiivne lahendus on olemas, tuleb kindlaks teha objektiivsete, selgesõnaliste kriteeriumide põhjal;[56] et Euroopa Kohtul ei ole tõendeid, et lubatud püük range järelevalve all ei kujuta endast alternatiivset lahendust;[57] ning et ma ei leia, et kohtuotsus komisjon *vs.* Soome kuidagi toetaks Malta seisukohta, et eluspüük peab olema seotud vintlastega.[58]

83. Lõpuks ei suuda ma leida põhjendust väitele, et alternatiivseks lahenduseks linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 tähenduses kvalifitseerub ainult niisugune lahendus, mis *ei ole* praeguse eluspüügiga tegeleva kogukonna seas ebasoosingus. Vastupidi: väljakujunenud kohtupraktikast nähtub selgelt, et „juurdunud tavade“ olemasolu iseenesest ei õigusta artikli 9 lõikes 1 ette nähtud erandile tuginemist.[59]

52 Vt kohtuotsused, 16.10.2003, Ligue pour la protection des oiseaux jt (C-182/02, EU:C:2003:558, punkt 16); 9.6.2005, komisjon *vs.* Hispaania (C-135/04, EU:C:2005:374, punkt 19); ja 10.9.2009, komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 50).

53 Vt tehniline memorandum, B osa, lk 3. Kohtuistungil kordas Malta esindaja Malta seisukohta.

54 Vt käesoleva ettepaneku punkt 73.

55 Vt käesoleva ettepaneku punkt 38; samuti punkt 102 ja 72. joonealune märkus.

56 Vt käesoleva ettepaneku punktid 66–69.

57 Märgiksin siiski, et Euroopa Kohtule ei ole esitatud materjali, millest nähtuks, et tegelikult leidub ühtegi nendest liikidest Maltal piisaval arvul, et niisugune jahipidamise erand oleks linnustikudirektiivi alusel lubatav.

58 Vt kohtuotsus, 15.12.2005 (C-344/03, EU:C:2005:770, punkt 44). Nimetatud kohtuasjas märkis Euroopa Kohus, et jahipidamine II lisas loetletud lindudele, mis asendaks jahipidamise teatavatele teistele II lisas loetletud lindudele, ohustaks linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c vähemalt osaliselt sisuta jätta. On selge, et selles kohtuasjas olenes lahendus konkreetsetest faktilistest asjaoludest ning see ei ole käesolevas kontekstis asjakohane.

59 Kohtuotsus, 12.12.1996, LRBPO ja AVES (C-10/96, EU:C:1996:504, punkt 21). Üldisemalt, liikmesriik ei saa ELi õigusest tulenevate kohustuste täitmata jätmist õigustada kohaliku elanikkonna vastuseisuga (vt selle kohta kohtuotsus, 4.3.2010, komisjon *vs.* Itaalia, C-297/08, EU:C:2010:115, punktid 81–85).

84. Järeldan, et Malta ei ole tõendanud teiste lahenduste puudumist ning komisjoni esimese nõudega tuleb nõustuda.

Kolmas väide: „mõistlik kasutamine“

85. Komisjoni väitel ei kuulu Malta erand linnustikudirektiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses mõiste „mõistlik kasutamine“ alla.

86. Oxfordi sõnastikus[60] on sõna *judicious* („mõistlik“) määratletud kui „olema otstarbekas, hoolikas ja arukas“. Langenscheidti sõnastik[61] määratleb väga sarnaselt sõna *vernünftig*, mida on kasutatud linnustikudirektiivi saksakeelses versioonis. Mitmetes keeleversioonides on väljendis „mõistlik kasutamine“ sisalduva sõna „kasutamine“ vastel ärakasutamisega seotud tähendusvarjund.[62] Komisjon on aga oma jätkusuutliku jahipidamise suunistes (minu arvates õigesti) märkinud, et „ärakasutamisega seotud tähendusvarjundit, mida võib kanda sõna „kasutamine“, on vaja tasakaalustada vastutusele, mõõdukusele ja arukusele osutavate tähendusvarjunditega, mida kannab sõna „mõistlik“.[63]

87. Edasi on selge, et samas kui artikli 9 lõike 1 punktides a ja b on nimetatud *konkreetsed* (ja ma ütleksin, et ilmsed) *olukorrad*, kus on asjakohane teha erand muidu rangetest keeldudest looduses elavate lindude tapmise või püüdmise suhtes, on punkt c sõnastatud vähem ettekirjutuslikult ning lubab „püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist“. Tekkida võib kiusatus selle sõnastuse tähendust laiendada ja käsitada seda kui mugavat „väljapääsuklauslit“. Mulle on selge, et ei ole ühtki head põhjust käsitada punkti c teises võtmes kui punkti a või b ning et seetõttu tuleb niisugusele kiusatusele vastu seista. Liidu seadusandja tahe ei saanud olla selline, et iga olemasoleva tava saaks mugavalt paigutada „püüdmise, pidamise või muu mõistliku kasutamise“ sildi alla, sest see riivaks linnudirektiivi eesmärki tervikuna.

88. Vahel on „[vähem range] jahipidamiskord […] oma olemuselt ja ulatuselt kokkusobimatu direktiivis sätestatud kaitse-eesmärkidega“.[64] Niisiis ei saa kõike, mida liikmesriik võib soovida lubada, tingimata „püüdmise, pidamise või muu mõistliku kasutamise“ rubriiki liigitada ja sel viisil artikli 9 lõike 1 punkti c kohaldamisalasse sobitada.

89. Olen juba viidanud mõnedele Euroopa Kohtu praktika aspektidele seoses artikli 9 lõikes 1 sätestatud erandi tõlgendamisega. Nüüd on asjakohane sellega jätkata.

90. Esiteks märkis Euroopa Kohus juba 1987. aastal, et „lindude püük ja müük […] eesmärgiga pidada neid kasutamiseks eluspeibutisena või meelelahutuse eesmärgil laatadel ja turgudel võib kujutada endast artikli 9 lõike 1 punktiga c lubatud mõistlikku kasutamist“[65] (selgitamata siiski, miks). Edaspidistes kohtuasjades on Euroopa Kohus samamoodi ilma pikema analüüsita kas kaudselt[66] või otseselt nõustunud, et „direktiivi artikli 7 lõikes 4 nimetatud ajavahemikel lindudele peetav

60 Vt veebis https://en.oxforddictionaries.com/.

61 Vt veebis https://de.langenscheidt.com/.

62 Vt järgmised keeleversioonid: slovaki: *využívanie*; poola: *wykorzystywania*; hollandi: *gebruik*; prantsuse: *exploitation*; hispaania: *explotación*; saksa: *Nutzung*; tšehhi: *využívání*; rumeenia: *utilizări*.

63 Vt punkt 3.5.25.

64 Vt kohtuotsus, 12.7.2007, komisjon *vs.* Austria (C-507/04, EU:C:2007:427, punkt 187).

65 Vt kohtuotsus, 8.7.1987, komisjon *vs.* Itaalia (262/85, EU:C:1987:340, punkt 38).

66 Vt kohtuotsus, 7.3.1996, Associazione Italiana per il WWF jt (C-118/94, EU:C:1996:86), kus Euroopa Kohus näib olevat ilma pikema analüüsita kaudselt nõustunud väitega, et kui liikmesriigi siseriiklikes õigusaktides on erand piisava üksikasjalikkusega kindlaks määratud, saab liikmesriik artiklis 9 sätestatud erandile tuginedes lubada jahipidamist nii II lisas loetletud kui ka loetlemata lindudele. Euroopa Kohus leidis nimelt, et „artiklit 9 … tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil teha kaitstud liikide üldisest keelust erandi […] *üksnes meetmetega, mis piisavalt üksikasjalikult viitavad* artikli 9 lõigetes 1 ja 2 nimetatud teguritele (kohtujuristi kursiiv).

harrastusjaht“ [67] või harrastuspüük, nagu see, mille eesmärk on võimaldada linnupidajatel oma lindlaid täiendada, samuti selleks, et hoida ära harrastuslikus linnuaretuses veresugulusega tekkivaid probleeme, [68] võib kujutada endast „mõistlikku kasutamist“ direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses.

91. Teiseks on kohtupraktikas välja kujunenud, et pädevad ametiasutused võivad lubada püüda üksnes nii palju linde, kui on „objektiivselt vaja“ taotletava eesmärgi saavutamiseks, ja et kehtib ülekaalukas nõue pidada kinni maksimumpiirist, milleks on artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud „vähesel arvul“ linde. [69]

92. Kolmandaks asus Euroopa Kohus kahes kohtuasjas, mis käsitlesid II lisas loetletud linde, seisukohale, et direktiivi artikli 9 alusel võib erandeid teha ainult juhul, kui on tagatud asjaomaste liikide populatsiooni rahuldava taseme säilitamine. Vastasel juhul ei saa käsitada linnujahti mitte mingil juhul seaduslikuna ja seega ka lubatava kasutusena direktiivi põhjenduse 11 tähenduses. [70] See kohtupraktika on seda enam asjakohane käesoleva kohtuasja kontekstis, mis puudutab linde, keda ei ole II lisas loetletud.

93. Neljandaks selgitas Euroopa Kohus juba 1987. aastal, et *kui* „puudub garantii, et teatavat liiki lindude püük piirdub rangelt miinimumiga […] või et püügiks kasutatavad vahendid, seadised või viisid ei ole massilised, mittevalikulised ega või põhjustada liigi paigutist kadumist“, ei ole artikli 9 „olulised tingimused“ täidetud. [71]

94. Lõpuks toonitan, et kõik kohtuasjad, mida olen kirjeldanud, on olnud seotud perioodidega, mil ei olnud veel jõustunud Lissaboni leping oma rõhuasetusega keskkonna kaitstuse „kõrgele tasemele“ – põhimõttega, mis kajastub nüüd esmase õiguse staatuses oleva harta artiklis 37. Käesolevas menetluses tuleb siiski teha otsus sellest (uuest) olukorrast lähtudes.

95. Selle kohtupraktika kohaldamine Malta õigusaktide suhtes juhatab mind järeldusele, et need on selgelt kokkusobimatud „mõistliku kasutamise“ tingimusega.

96. Väites, et üldine hooajaline püügilimiit 27 500 vintlast on „mõistlik kasutamine“, paneb Malta kokku kaks eesmärki. Niivõrd, kui eesmärk on, nagu õigusaktis endas on sätestatud, püüda vintlasi „*üksnes*“ selleks, et neid pidada vangistuses, s.o laululindudena, „sealhulgas kasutada neid laatadel ja näitustel, aretamiseks ja/või eluspeibutisena“, saab *selle kasutamisviisi* – nagu olen esimest väidet käsitledes juba selgitanud – lahendada vangistuses peetavate lindude aretusprogrammiga, mis kujutab endast veel ühte rahuldavat lahendust.

97. Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et praegu juba vangistuses peetavate vintlaste koguarv jääb 20 000 ja 40 000 vahele. Vangistuses peetavate lindude loomuliku suremuse tõttu on selle populatsiooni säilitamiseks vaja pidevalt juurde hankida teatav arv linde kas püünistega püüdmise kaudu või piisavalt ulatusliku vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi edendamise kaudu. Ei ole vaja just erilist läbinägelikkust mõistmaks, et aja jooksul muutub vangistuses peetavate lindude arvu soovitaval tasemel hoidmise probleemi lahendamise vajadus akuutsemaks.

67 Vt kohtuotsus, 16.10.2003, Ligue pour la protection des oiseaux jt (C-182/02, EU:C:2003:558, punkt 10), kus Euroopa Kohus tugines kombineeritult kohtuotsusele komisjon *vs.* Belgia (vt kohtuotsus, 8.7.1987, 247/85, EU:C:1987:339, mis oli paralleelne kohtuotsusega, 8.7.1987, komisjon *vs.* Itaalia, 262/85, EU:C:1987:340; nende kahe kohtuotsuse sõnastus ei ole identne, kuid põhjendused on laias laastus sarnased) ja kohtuotsuste Associazione Italiane per il WWF jt (kohtuotsus, 7.3.1996, C-118/94, EU:C:1996:86) ning kohtuotsusele komisjon *vs.* Itaalia (kohtuotsus, 8.7.1987, 262/85, EU:C:1987:340) kui „selgele“ autoriteedile. Tunnistan, et minu jaoks ei ole see kohtuotsuse osa just kõige lihtsamini jälgitav.

68 Kohtuotsus, 12.12.1996, LRBPO ja AVES (C-10/96, EU:C:1996:504, punkt 22).

69 Kohtuotsus, 12.12.1996, LRBPO ja AVES (C-10/96, EU:C:1996:504, punkt 26).

70 Vt kohtuotsused, 8.6.2006, WWF Italia jt (C-60/05, EU:C:2006:378, punkt 32) ja 10.9.2009, komisjon *vs.* Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, punkt 59).

71 Kohtuotsus, 8.7.1987, komisjon *vs.* Itaalia (262/85, EU:C:1987:340, punkt 39).

98. Ükski nimetatud asjaolu iseenesest ei õigusta siiski vintlaste püügi taaslubamist, kui ulatusliku vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi edendamine võimaldaks rahuldavalt jätkata Malta õigusaktidega väidetavalt kaitsta püütavat tava, nimelt vintlaste pidamist mitmesugustel meelelahutuslikel eesmärkidel. Sellest ilmsest faktist hoolimata kuulutas Malta ühinemisakti kohaselt sisse seatud siseriikliku vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi läbikukkunuks ja lõpetas selle 2009. aastast.

99. Samuti näib olemuslikult mõeldamatu, et aasta jooksul surnud vintlaste asemele ja selleks, et rahuldada uut nõudlust meelelahutuslikul eesmärgil vangistuses peetavate vintlaste järele, on vaja *lisada sellesse „varusse“ igal aastal 27 500 vintlast*. Seda olenemata sellest, kas vintlasi hangitakse juurde vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi kaudu või püünistega püüdmise kaudu. Hoidun mis tahes oletustest selle kohta, milline saatus tabab neid kinnipüütud vintlasi, keda ei ole nende püüdmist lubavates õigusnormides väljendatud ainueesmärkidel tegelikult vaja.

100. Niivõrd kui eesmärk on *kinni püüda ja pidada*, juhin tähelepanu sellele, et Euroopa Kohtule esitatud materjal ei selgita, miks on see, kui lubatakse *püüda* üldises hooajalises püügilimiidis ette nähtud arvul vintlasi (27 500), „mõistlik kasutamine“ – st objektiivselt vajalik –, kui ka õigusaktides on kinnipüütud vintlaste *seejärel kasutamise ainueesmärgiks* nimetatud niisugune kasutamisviis, mille puhul on väga kaheldav, kas tõesti on igal aastal vaja nii palju vintlasi, ja mille suhtes on pealegi olemas teine, rahuldav lahendus. Malta kui linnustikudirektiivi artikli 9 lõikes 1 ette nähtud erandile tugineda sooviva liikmesriigi ülesanne on sellele sättele tuginemist põhjendada. Seda tehes peab ta arvesse võtma, et praeguse juhtpõhimõtte kohaselt tuleb keskkonda kõrgel tasemel kaitsta. Olen seisukohal, et ta ei ole seda ülesannet sugugi täitnud.

101. Mainida tuleks veel ühte probleemi.

102. Kui eesmärk on lind elusalt kinni püüda, tuleb tõenäoliselt kasutada mingisugust võrku. Direktiivi artikkel 9 lubab tõepoolest teha erandi artikli 8 lõikest 1 ja seega muidu absoluutsest võrkude kasutamise keelust, mida sisaldab IV lisa punkt a.[72] Ent Malta õigusaktidega lubatud tegelik püügiviis hõlmab nöörist sulguvate võrkude kasutamist. Olen neid võrke eespool käesolevas ettepanekus kirjeldanud.[73] Mulle näib esmapilgul, et niisugused võrgud on massiline ja ühtaegu mittevalikuline püügiviis. Kuna vintlased lendavad pigem parvedes, on mõeldav, et suurel arvul vintlasi satub võrku korraga.[74] Ka siis, kui vintlaste „ülejääk“ kohe vabadusse lasta, nagu Malta märgib, ei piisa sellest minu arvates järelduseks, et kasutatav püügiviis lakkab seega olemast „massiline“ või „mittevalikuline“. Samuti on mõeldav, et vähemalt mõned linnud satuvad sellest kogemusest stressi ega pruugi ellu jääda.[75] Nendel asjaoludel kahtlen sügavalt, kas Malta suudab tõendada, et kõnealuste seitsme vintlaste liigi arvukust on võimalik rahuldaval tasemel säilitada, nagu nõuab kohtupraktika. Võimalik, et on olemas koguni mõningane oht – mille võimalikku ulatust ma ei ürita hinnata –, et niisuguste võrkude kasutamine 4000 litsentsiaadi poolt 73-päevase jahihooaja jooksul „[võib põhjustada] liigi paigutist kadumist“.

72 IV lisas on loetletud „[lindude] massilist või mittevalikulist püüdmist või tapmist võimaldavad või liigi paigutist kadumist põhjustada võivad“ vahendid, seadised või viisid.

73 Vt käesoleva ettepaneku punkt 38.

74 Vt selle kohta teaduslik uurimus: Raine, A. F., *The international impact of hunting and trapping in the Maltese islands*, mai 2007, lk 22.

75 Teadusuuringutes on tõendatud, et kinnipüüdmine ja vangistus võivad põhjustada lindudes teataval kujul kroonilist stressi ning nende stressiallikate mõju võib lindudes kesta ka siis, kui nad kiiresti looduskeskkonda tagasi lastakse. Vt selle kohta Dickens, M., Delehanty, D. ja Romero, L., „Stress and translocation: alterations in the stress physiology of translocated birds“, *Proceedings of the Royal Society B*: *Biological Sciences*, 276, 2009, lk 2051–2056; kättesaadav aadressil: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2677253/.

103. Malta ei ole Euroopa Kohtule esitatud materjalis püüdnudki ühtegi nendest probleemidest käsitleda: rõhk on asetatud hoopis sellele, et nöörist sulguvate võrkude kasutamine on „tava". Ent küsimus ei ole selles. Kui nöörist sulguvate võrkude kasutamine põhjustab niisuguse tagajärje – ja Malta asi on tõendada, et *ei põhjusta* –, ei ole artikli 9 „olulised tingimused" täidetud (vt kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia [76]). Lisan veel ainult, et mul on ka puhtkeelelisest vaatenurgast keeruline näha, kuidas ühtaegu massilise ja mittevalikulise püügiviisi kasutamine võiks olla hõlmatud mõistega „mõistlik kasutamine".

Lõpetuseks

104. Lõpetuseks tahaksin esile tõsta kahte küsimust, mis tekkisid mul käesolevas kohtuasjas esitatud väidete üldise uurimise käigus ja mis on asjakohased teatavates teistes artikli 9 lõike 1 punkti c aspektides, ning teha seejärel kokkuvõtte.

105. Esiteks on mul tõsiseid kahtlusi meetodite suhtes, mida Malta kasutas tingimuse „vähesel arvul" väljaarvutamisel aluseks võetava kontrollpopulatsiooni määramisel. Selle asemel, et tugineda süstemaatilisele seiresüsteemile, rajas Malta oma arvutused üheleainsale uuringule, mis viidi läbi 2007. aastal [77] väga piiratud arvu (112) tabatud rõngaste suhtes. Seetõttu kasutati üldise hooajalise püügilimiidi määramisel [78] kontrollrühmana väga piiratud arvu Maltal tabatud rõngaid, mis pärinesid seitset liiki lindudelt teistest liikmesriikidest, et arvutada nende põhjal välja iga liigi pesitsevate populatsioonide koguarvukus nendes liikmesriikides (mis mõnel juhul ulatub miljonite lindudeni) ilma lisatõenditeta selle kohta, millises ulatuses võivad need populatsioonid tegelikult Malta kaudu rännata. Keeruline on näha selles usaldusväärset teaduslikku lähenemist mõjule, mida eluspüügi lubamine Maltal võib või ei pruugi avaldada nendele populatsioonidele tervikuna või Malta kaudu rändavate lindude alampopulatsioonile, või seda lähenemisviisi ettevaatusprintsiibiga sobitada. [79]

106. Teiseks meenutan, et artikli 9 lõike 1 punkt c võimaldab liikmesriikidel lubada „teatavate lindude" püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist „vähesel arvul" ja „range järelevalve tingimustes". Hinnangu andmine selle kohta, kas need – kõnealuse erandi proportsionaalsusega seotud – olulised lisatingimused on täidetud, väljub käesoleva ettepaneku ulatusest. Piisab märkimisest, et mul on suuri kahtlusi, kas vaidlustatud kord (iseäranis arvestades selle erisusi, mida olen toonitanud käesoleva ettepaneku punktis 38) vastab nendele lisatingimustele ja on proportsionaalne. Igal juhul olen juba järeldanud, et komisjoni esimese ja kolmanda väitega tuleb nõustuda. Kui Euroopa Kohus selle analüüsiga nõustub, ei ole vaidlusaluse korra proportsionaalsuse üksikasjalikku faktilist analüüsi tarvis.

107. Lõpuks on käesolevas menetluses olnud palju juttu vintlaste püügi traditsioonilistest aspektidest ja vajadusest tavasid austada. Lõpetuseks võib ehk olla kasu oletuslikust illustratsioonist näitamaks, kuidas kultuuriline mitmekesisus ja liidu õiguse nõuded saavad vaenujalal olemata kõrvuti eksisteerida.

108. Oletagem, et Euroopa Liiduga ühineda soovivas kandidaatriigis on sügavalt juurdunud kohalik tava, et iga noor neiu läheb oma 18. sünnipäevale lähimal pühapäeval missale kaelaehtega, mis on valmistatud teatava linnu sabasulgedest. Ühe kaelaehte jaoks on vaja kuut lindu. Enne liiduga ühinemist ei keelanud seda praktikat ükski õigusakt. Pärast ühinemist on need linnud põhimõtteliselt linnustikudirektiiviga kaitstud. Kas uus liikmesriik saab teha artikli 9 lõike 1 alusel erandi, liigitades oma traditsiooni „mõistlikuks kasutamiseks", et lubada *status quo* tähtajatut jätkumist?

76 Kohtuotsus, 8.7.1987, komisjon *vs.* Itaalia (262/85, EU:C:1987:340, punkt 39).

77 Vt Raine, A. F., *The international impact of hunting and trapping in the Maltese islands*, mai 2007.

78 2014. aasta õigusliku teate 253 II lisa kohustas ministrit „kehtesta[ma] püügilimiidi kogumäära vähem kui 1%-le iga liigi kontrollpopulatsiooni aastasest kogusuremusest Euroopa Liidu territooriumil vastavalt *uusimatele saadaolevatele teadusandmetele*, mis käsitlevad rõngastatud lindude tabamist (kohtujuristi kursiiv; vt käesoleva ettepaneku punkt 27).

79 ELTL artikli 191 lõike 2 kohaselt seab liidu keskkonnapoliitika „eesmärgiks kaitstuse kõrge taseme" ja see rajaneb ettevaatusprintsiibil.

109. Esiteks on selge, et üldiselt on olemas teine, rahuldav alternatiiv. Traditsioonilise sulgedest kaelaehte saab anda ühelt neiult edasi teisele, selle asemel et igale 18aastasele uus valmistada. Teiseks on tõenäoline, et kui sulgedest kaelaehteid sel viisil edasi antakse, kuluvad need aja jooksul ja kaotavad välimust ning neid on vaja aeg-ajalt uutega asendada. Artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud erandit *oleks* võimalik kasutada selleks, et aeg-ajalt püüda vähesel arvul linde, et nende sulgedest asenduskaelaehteid valmistada.

110. Avaldades arvamust, et komisjoni esimene ja kolmas väide on põhjendatud, ei paku ma välja lahendust, mis sõidaks teerulliga üle traditsioonidest ja kultuurilisest mitmekesisusest Euroopa Liidus. Niivõrd kui maltalased soovivad laulvaid vintlasi vangistuses pidada, saab selle soovi täita vangistuses peetavate lindude aretusprogrammi kaudu. Niivõrd kui Malta linnupüüdjad soovivad praktiseerida ja proovile panna oma jahipidamisoskusi, võib neil lubada ühekaupa püüda vähesel arvul linde *viisidel, mis ei hõlma nöörist sulguvate võrkude kasutamist*, rangelt järgides parimaid ornitoloogilisi tavasid, ning selliselt püütud linnud saab rõngastada ja seejärel ettevaatlikult loodusesse tagasi lasta. Eeldusel, et tavad arenevad, ei ole ületamatut konflikti. Olen siiski täiesti veendunud, et käesolev kord ei kujuta endast liidu õigusest tulenevate Malta kohustuste täitmist.

Ettepanek

111. Kõikidel nendel kaalutlustel olen seisukohal, et komisjoni esimese ja kolmanda väitega tuleb nõustuda. Sellest tulenevalt teen Euroopa Kohtule teise, neljanda ja viienda väite tulemusest olenemata ettepaneku:

1. otsustada, et kehtestades seitset liiki vintlaste eluspüügiks erandi, mis ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta artikli 9 lõike 1 punkti c tingimustele, on Malta rikkunud oma kohustusi, mis tulenevad sama direktiivi artikli 5 punktidest a ja e ning artikli 8 lõikest 1 koostoimes IV lisa punktiga a;

2. mõista kohtukulud välja Maltalt.